

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN SYKSYISIN SANATAIDELEHTI

YÖSTÄJÄN SUURHANKKEESSA SELVITETTIIN LASTEN JA NUORTEN TOIVEITA LUKUTAITOTYÖSTÄ

Lukutaitounelmia-hankkeen tulokset ovat luettavissa Yöstäjän nettisivuilla yostaja.fi/lukutaitounelmia.

Minttu Tervaharju

Juuri päättynyt Lukutaitounelmia-hanke sai alkunsa siitä ajatuksesta, että lasten ja nuorten ääni jää usein marginaaliin lukutaitotyön suunnittelussa.

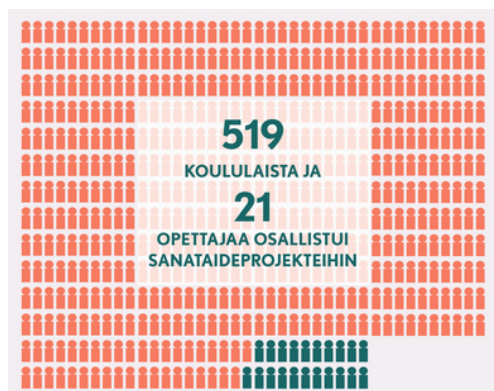
Hankkeessa selvitettiin, millaisia ajatuksia ja toiveita tamperelaisilla lapsilla ja nuorilla on lukemisen ja kirjoittamisen suhteen. Hankkeen kokonaiskesto oli 15 kuukautta, ja se koostui koko lukuvuoden kestävästä koulutaiteilijatyöskentelystä, erilaisista kyselyistä ja työpajoista sekä niiden tuloksena syntyneistä materiaaleista.

Hankkeessa tarkasteltiin lukutaitotyön nykytilannetta lasten ja nuorten oman osallisuuden näkökulmasta ja laadittiin lasten ja nuorten oma "lukutaito-ohjelma" sekä muita materiaaleja paikallisen ja valtakunnallisen lukutaitotyön tueksi.

Muun muassa Tampereella juuri käynnistyneessä kaupunkitasoisen lukutaitostrategian laatimisessa tullaan hyödyntämään hankkeen tuloksia.

Hanketta rahoittivat Opetushallitus ja Tampereen kaupungin Operaatio Pirkanmaa -hanke. Lukutaitounelmia linkitettiin myös osaksi Suomen sanataideopetuksen seuran valtakunnallista Hehkuvat sanat -hanketta.

Yöstäjä jatkaa hanketyötä Opetushallituksen rahoittamassa Nuoret lukutaitovaikuttajat -jatko-hankkeessa, jossa vahvistetaan edelleen lasten ja nuorten osallisuutta sekä toteutetaan heidän ehdotuksiaan sanataiteen keinoin.

Näihin kysymyksiin vastasimme:

OSALLISUUS

Millaisia ideoita ja toiveita lapsilla ja nuorilla on lukemisen ja kirjoittamisen edistämiseen liittyen? Millaisia sanataide-sisältöjä he toivovat?

KIRJOITTAMINEN

Miten voimme tuoda esiin lasten ja nuorten kirjoitustaidon tukemisen merkitystä lukutaitotyössä?

SANATAIDEKASVATUKSEN ROOLI

Millaisia tehtäviä on sanataiteen järjestöillä ja ammattilaisilla kunnan lukutaitotyössä?

"Ei vain kuultaisi aikuisia ja asiantuntijoita, vaan kyseltäisiin miksi nuoria ei kiinnosta ja edistettäisiin parempia tapoja."
(16-vuotias)

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN SYKSYISIN SANATAIDELEHTI

LUKUTAITOKARTTA: LASTEN JA NUORTEN IDEOIMA TOIMENPIDE-OHJELMA LUKUTAITOTYÖN TUEKSI

Mitkä ovat lasten ja nuorten mieluisimmat tavat edistää luku- ja kirjoitustaitoa?

Minttu Tervaharju

Lukutaitounelmia-hankkeen laajana tavoitteena oli antaa lapsille ja nuorille ääni lukemaan ja kirjoittamaan innostavan toiminnan suunnittelussa. Aikuisten tekemien toimenpideohjelmien rinnalle koottiin lasten ja nuorten oma "lukutaito-ohjelma" eli lukutaitokartta.

Lukutaitokartan laatimiseksi 4.- ja 9.-luokkalaisilta kysyttiin kolme kysymystä:

- 1) Miten kotona voidaan innostaa lapsia lukemaan enemmän,
- 2) Miten koulussa voidaan innostaa lapsia kirjoittamaan luovasti, ja
- 3) Millainen harrastus voisi innostaa lukemaan ja kirjoittamaan.

Yhteensä 791 osallistujaa vastasi kyselyyn Nuorisopalvelujen Vaikuta!-päivillä. Vastaajina olivat myös ideointityöpajaan osallistuneet 4. ja 5. luokat (kaksi luokkaa) sekä Tampereen Nuorisovaltuuston ja Lasten parlamentin edustajat.

Vastausten analyysin pohjalta Lukutaitokarttaan sijoitettiin viisi yleisintä vastaustyyppiä.

Lasten ja nuorten lukutaitokartasta tehtiin kaksi versiota. Tulosten raportoinnin lisäksi koottiin kuvitetut, sanataiteelliset lukutaitovinkit kotiin, kouluun ja harrastuskentälle.

Hankemateriaalien kuvitukset teki **Jani Ikonen** ja graafisen suunnittelun **Mira Aro**.

Kaikki hankkeen materiaalit ovat saatavilla osoitteessa yostaja.fi/lukutaitounelmia.

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN SYKSYISIN SANATAIDELEHTI

SUPERSANKARIEN PÄÄMAJASTA LÖYTYI OMA SUPERVOIMA

Lasten museosunnuntai innosti perheitä tutkimaan ja taiteilemaan itse

Pia Krutsin

Museokeskus Vapriikki Tampereella järjesti 7.9. jälleen kerran suosituksen lasten museopäivän, jolloin koko perhe pääsee lastenlipulla museoon. Mukana oli tällä kertaa myös Yöstäjän työpaja, Supersankarien päämaja, sillä Vapriikissa on parhaillaan esillä myös supersankari aiheinen näyttely.

Omaa sisäistä supersankariaan etsivälle Yöstäjän työpaja tarjosi erilaisia tapoja aloittaa oma supersankariutensa.

Onnenpyörästä sai pyöräyttää supervoiman ja sanataululta yhdistellä itselleen iskevimmän supernimen.

Jokainen osallistuja sai täytettäväkseen oman supersankarin tehtäväkansion, johon luonnosteltiin toinen toistaan vauhdikkaampia sankareita, katalia kelmejä sekä tarinaideoita. Superleppis osasi tietysti muuttaa kokoaan, ja Kultaisen Banaanin pahin vihollinen oli itsestään selvästi Suu!

Museosunnuntain työpajaan osallistui yhteensä 178 supersankaria!

Kuva Minttu Tervaharju

Super-Mia ja super-Pia työn touhussa.

HAUSKAA SANATAITEILUA YÖSTÄJÄN UUSILLA MATERIAALEILLA

Etsintäkuuluta kirja, tarraile uusia kielikuvia tai ripusta seinällesi sanataidejulistte!

Yöstäjä haluaa kannustaa sekä lapsia että aikuisia kokeilemaan sanataiteilua matalalla kynnyksellä. Julkaisemme materiaaleja, joiden avulla voi päästä alkuun kirjoittamisessa ja käynnistää mielikuvituksen moottorit.

Syksyllä 2025 julkaistiin muun muassa korttisarja, joka sisältää kolme täytettävää postikorttia: kirjaetsintäkuulutuksen, tarinageneraattorin sekä kortin (melkein) kaikkiin tarkoituksiin.

Kaikki materiaalit ovat tilattavissa Yöstäjän verkkokaupasta. Materiaalien tuotoilla rahoitamme toimintaamme lasten ja nuorten sanataidekasvatukseen hyväksi.

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.

SANATAIDESANOMAT

SUOMEN SYKSYISIN SANATAIDELEHTI

PULLOPOSTIA SEIKKAILUJEN SAARELTA –KIRJOITUSKILPAILU

Yöstäjä kutsuu kaikki Suomen 3.-4.-luokkalaiset kirjoittamaan seikkailusta

Vuosi 2025 on muumien juhluvuosi. Ensimmäinen muumitarina, Muumit ja suuri tuhotulva, julkaistiin tasan 80 vuotta sitten. Tuossa tarinassa Nipsu löytää vedessä välkkyvän pullon, jonka sisältä paljastuu tärkeä kirje.

Muumien juhluvuoden kunniaksi Sanataideyhdistys Yöstäjä haluaa juhlistaa myös lasten kirjoitustaitoa ja nuoria sanataiteilijoita järjestämällä kirjoituskilpailun kaikille Suomen kolmas- ja neljäs-luokkalaisten. Kilpailun nimi on "Pullopastia seikkailujen saarelta", ja kilpailuaika on 9.8.-9.11.2025.

Kilpailuun voi osallistua yhdellä suomenkielisellä tekstillä, jonka maksimipituus on A4. Kilpailutekstissä on oltava kirjoittajan nimi sekä huoltajan tai opettajan yhteystiedot.

Kilpailun kolme parasta kirjoittajaa palkitaan rahapalkinnolla (1. palkinto 100 €, 2. palkinto 60 € ja 3. palkinto 40 €). Kilpailun päätteeksi Yöstäjä julkaisee kirjan, johon on koottu parhaat kilpailutyöt. Voittajat julkistetaan maaliskuussa 2026.

KILPAILUTEHTÄVÄ

KEKSI IKIOMA HAHMO, JOKA LÄHETTÄÄ PULLOPOSTIA SEIKKAILUJEN SAARELTA. MITÄ HALUAT KERTOA TÄSTÄ MIELIKUVITUSSAARESTA? KENELLE VIESTI ON TARKOITETTU? PULLOPOSTI VOI OLLA ESIMERKIKSI KUTSU, AVUNPYYNTÖ, PÄIVÄKIRJAMERKINTÄ TAI REITTIOHJE SAARELLE.

Kilpailun kaikki tiedot, ohjeet ja säännöt löytyvät osoitteesta

yostaja.fi/pullopastia.

KIRJOITUSKILPAILU 3.-4.-LUOKKALAISILLE

YÖSTÄJÄ
on tamperelainen
yhdistys, jossa
työskentelee
kirjallisuuden ja
sanataide-
kasvatuksen
ammattilaisia.
Johdatamme
kaikenikäiset
tarinoiden ja
mielikuvituksen
maailmaan.

Sanataidesanomat on Sanataideyhdistys Yöstäjän julkaisu, joka sisältää lasten ja nuorten omaan sanataiteeseen liittyviä uutisia, kuulumisia ja luovia tekstejä. Lehteä toimittavat Yöstäjän sanataidekasvattajat.